

Werk-en Activiteitenplan 2022

Stichting Het Spookbos Natuur- en Milieucentrum

Bestuur:

De Heer R.H.E.Wybenga - voorzitter
De Heer J.P. van Ogtrop – penningmeester/secretaris
Mevrouw W.M.F.Timmermans - lid
Mevrouw J.A. Wildeman-Posthumes - lid

Beheerder:

Fam.Klaver

Adres:

Goyergracht-Zuid 3a
3755 MX Eemnes
tel: 035-5380061

info@spookbos.nl & info@natuurlijkbegeleiden.nl
www.spookbos.nl & www.natuurlijkbegeleiden.nl

1. Samen naar een duurzame samenleving

Stichting Het Spookbos werd in 1994 door een aantal initiatiefnemers opgericht in het besef dat milieu en natuur een belangrijke rol moet spelen bij de inrichting van een **duurzame samenleving**.

Hoewel het een particulier initiatief betreft en het een van de overheid onafhankelijke status heeft, kan en wil Het Spookbos niet alléén gestalte geven aan deze overtuiging. Wil Het Spookbos stevig verankerd blijven in de regionale samenleving, dan zal samenwerking, zowel met de lokale en gewestelijke autoriteiten als met andere groeperingen in de samenleving noodzakelijk blijven. Om de doelstellingen en het beleid van de Stichting voor deze groeperingen duidelijk te maken is dit werkplan opgesteld. Het geeft in het kort weer de filosofie en de doelstellingen van de Stichting, de organisatiestructuur, de doelgroepen binnen het werkgebied van de Stichting, evenals het korte en middellange termijn beleid. Ter afsluiting worden enkele conclusies getrokken en aanbevelingen vermeld.

Eemnes, juni 2021

2. Doelstelling van Het Spookbos

In 1994 werd de Stichting Het Spookbos opgericht met als belangrijkste doelstelling een bijdrage te leveren aan het proces **mensen bewust te maken van en leren verstandig om te gaan met dieren, natuur en milieu** en deze zorg een vanzelfsprekende, vaste plaats te geven in hun dagelijkse belevingswereld.

De Stichting wil inhoud geven aan deze doelstelling door middel van een natuur en milieu-educatief (NME) centrum annex zorglocatie. Hieronder wordt verstaan een agrarische, educatieve en recreatieve voorziening, waar mensen in aanraking komen met dieren en planten in hun natuurlijke omgeving.

Het centrale uitgangspunt hierbij is, dat iedere *bewustwording* ontstaat vanuit een *emotionele betrokkenheid*, dus vanuit een ervaren wat *waardevol* is.

In schema ziet dat er als volgt uit:

emotionele ervaring → *kennis* → *bewustwording* → *mentaliteit* → *gedragsverandering*

3. Organisatie

Het beleid van Stichting Het Spookbos wordt door het Bestuur uitgezet en uitgevoerd door de medewerkers. De basis voor de contacten met de basisscholen uit Blaricum-Eemnes en Laren zijn vanaf 1996 gelegd. Vanaf maart 2019 wordt een zelfstandige NME leerkracht ingehuurd, die op basis van gewerkte uren haar declaratie bij de Stichting in rekening brengt.

Vanaf september 2009 verleent de Stichting ook zorg aan cliënten met een ontwikkelingsprobleem / achterstand. Deze cliënten worden begeleid door professionele pedagogisch geschoolde medewerkers. Deze afdeling heeft het HKZ-certificaat (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector), evenals een WTZi (Wet Toelating Zorginstellingen) toekenning van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Dit certificaat en deze toekenning waarborgen onder andere de kwaliteit van de zorgafdeling.

De Stichting en de eigenaar van het terrein - de familie Klaver - hebben hun onderlinge relatie geregeld en vastgelegd in een overeenkomst. Onder meer is hierin bepaald hoe en op welke voorwaarden Klaver de locatie aan Het Spookbos ter beschikking stelt en het beheer daarover voert.

De Stichting voert een van Klaver onafhankelijk eigen beleid en heeft een eigen verantwoordelijkheid bij de verwezenlijking van haar doelstellingen.

4. Locatie van het NME-centrum

NME-centrum Het Spookbos is gevestigd aan de Goyergracht-Zuid 3a te Eemnes. Deze locatie voldoet aan een aantal belangrijke voorwaarden voor de vestiging van een NME-centrum

- *Centrale ligging en bereikbaarheid.* De Goyergracht-Zuid te Eemnes is met zijn centrale ligging zowel voor kinderen als voor volwassenen uit de BEL-gemeenten Blaricum, Laren en Eemnes goed bereikbaar. Tevens is er in de omgeving voldoende parkeergelegenheid op de openbare weg.
- *Voldoende omvang.* Het ruim 3.000 m² grote terrein biedt voldoende ruimte voor de

vestiging van de voorziening.

- *Agrarisch karakter.* Van oudsher is de vestigingsplaats een agrarische locatie. Gelegen te midden van de weilanden en met boerenopstallen is het agrarische karakter verzekerd.
- *Basisvoorzieningen.* Naast de bestaande opstallen is een bos van 5000 m² aanwezig, dat zich bijzonder goed leent voor de uitwerking van NME-projecten. Tevens is hier een natuurlijke speelplaats aangelegd voor jong en oud. Hierin staat een bijenstal en insectentuin. In deze insectentuin en bijenstal worden de veldlessen voor de basisscholen voor een deel uitgevoerd. In 2019 is er een veilige boomhut gebouwd, waar bezoekers in mogen klimmen.

5. Beleid

Algemeen

Het Spookbos vormt een combinatie van NME-centrum en Zorgafdeling De Stal. Het NME-centrum heeft een planmatige en projectmatige aanpak die het brede scala van natuur en milieueducatie omvatten. Vanuit de gemeenten (Zicht op Werk) worden uitkeringsgerechtigden bij Het Spookbos geplaatst met als doel weer in een werkritme te komen en zo de stap naar een betaalde baan te vereenvoudigen. De zorg die Het Spookbos biedt richt zich op begeleiding van kinderen en jongvolwassenen met een ontwikkelingsstoornis. De kinderboerderij op de locatie is daarbij dienstverlenend.

Doelen van NME

Binnen het onderwijs streeft Natuur- en Milieu Educatie ernaar dat leerlingen kennis, inzicht en vaardigheden verwerven die een bijdrage kunnen leveren aan (de bevordering van) duurzame ontwikkeling. Daarbij is kennismaken met de waarden van en de bedreigingen ten opzichte van de levende natuur een onmisbaar element, evenals het kennismaken met de effecten van het menselijk handelen op de natuur en het milieu.

Doelgroepen NME Het Spookbos

- Basisscholen in de BEL-gemeenten
- Basisscholen regio Gooi- en Vechtstreek
- Speciaal Basisonderwijs regio Gooi- en Vechtstreek
- BSO regio Gooi- en Vechtstreek
- Kinderdagverblijven regio Gooi- en Vechtstreek
- Verzorgingstehuizen regio Gooi- en Vechtstreek

Natuur en milieueducatie; wat is NME?

Natuur en milieueducatie is in de eerste plaats educatie. Dat wil zeggen: het richt zich op de vorming of opvoeding van mensen. Doel van natuur en milieueducatie is om uiteindelijk een bepaald besef bij te brengen en kinderen en volwassenen te motiveren voor een bepaald gedrag. Het doen, kijken, voelen, ruiken, etc... en het kennismaken met de natuur en de bedreigingen ten aanzien van die levende natuur zijn daarbij een onmisbaar element. Kinderen en volwassenen maken kennis met en leren dus over de relaties mens-milieu en mens-natuur. Natuurbeleving, veldwerk, zorg voor de leefomgeving, bewust maken van natuur, milieu, duurzaamheid en de klimaatsverandering, door middel van het leren ontdekken, leren kennen en leren omgaan met hun omgeving als geheel is daarbij belangrijk.

Natuur en milieueducatie; als levenslang en levensbreed proces

NME is een 'levenslang' proces dat start vanaf de jonge kindertijd. Waarden, leefstijlen en houdingen vormen zich al vroeg, maar mensen blijven hun leven lang in zekere mate openstaan voor leerprocessen.

NME is een 'levensbreed' proces: leren vindt plaats telkens wanneer we een andere rol in ons leven opnemen. Natuur en milieu, het fundament van ons voortbestaan, hebben een centrale plaats in de maatschappij. NME verdient daarom ook een centrale plaats in het debat over hoe we onze samenleving vormgeven.

Voor NME als levenslang en levensbreed proces zijn samenwerking en partnerschappen tussen alle belanghebbenden nodig.

Vanaf een jonge leeftijd spelen instellingen voor formeel onderwijs (onderwijs- en vormingsinstellingen die diploma's of certificaten uitreiken) een belangrijke rol bij de ontwikkeling van kennis, vaardigheden, waarden en houdingen. Niet-formele (buitenschools leren zoals op de werkvloer en vorming binnen NGO's of lokale besturen) en informele (het buitenschools en spontaan leren) leeromgevingen vormen hierop een essentiële aanvulling.

Werkgebied

Het Spookbos heeft een centrale ligging ten opzichte van de BEL-gemeenten. Dit is een gebied van ± 30.000 inwoners met ongeveer 14 basisscholen en 2 schoolgemeenschappen voor voortgezet onderwijs. Het Spookbos beschouwt dit gebied als haar werkterrein.

De basisscholen in dit gebied zijn zonder uitzondering positief over de aanwezigheid van Het Spookbos. Zij geven aan behoefte te hebben aan degelijke, praktische ondersteuning van hun NME.

Samenwerking met BEL-gemeenten

Om tot een goed afgewogen aanbod van NME-activiteiten in de regio te komen is beleidsafstemming met de BEL-gemeenten noodzakelijk. De gemeente Laren koopt in 2022 ongeveer 44 uren NME-lessen in, de gemeente Eemnes koopt ongeveer 35 uur in, de gemeente Blaricum koopt ongeveer 27 uur NME-les in. De Gemeente Eemnes betaalt buiten de 38 uren voor de scholen ook mee aan de ontwikkeling van nieuwe veldlessen. Eventuele bezuinigingen vanuit de BEL-gemeenten zouden als rechtstreeks gevolg hebben, dat er minder lessen aan de basisscholen gegeven kunnen worden.

De gemeente zou de volgende stappen kunnen ondernemen: Plan aanbieden aan de scholen zodat de NME lessen structureel op de scholen opgenomen kunnen worden in de leerlijnen en eventueel investeren in een NME coördinator op de scholen.

Vanuit het NME-centrum kunnen scholen en andere organisaties vijf verschillende pakketten levend materiaal voor in de klas bestellen. De vlinderkweek van het Koolwitje laat de leerlingen in de klas de ontwikkeling van een eitje naar rups, naar pop en uiteindelijk vlinder zien. Daarnaast is er de Kip in de Klas, waarin er bevruchte eieren in de klas worden geplaatst in een broedmachine en tijdens de les komen deze eieren uit en kunnen de kinderen en volwassenen genieten van kleine kuikentjes in de klas. Het andere pakket is de champignonkweek. De groei van de paddenstoel wordt in de klas gevolgd. Uiteindelijk worden de champignons geoogst en verwerkt tot bijvoorbeeld soep. Het wormhotel laat zien wat er gebeurt in de wereld van de regenworm. Hij maakt tunnels door de grond en eet alles wat hij onderweg tegenkomt. In het voorjaar is het mogelijk om Knoppen in de klas te bestellen.

6. Beleid op korte termijn

De prioriteit van NME ligt ook het komende jaar bij het netwerken met de leerkrachten van het basisonderwijs. Het is van essentieel belang om met de leerkrachten samen te kijken waar de behoefte ligt qua onderwerpen binnen het lesmateriaal. Vooral nieuwe leerkrachten op de scholen beschikken niet altijd over voldoende informatie over de aanwezige lespakketten.

Tevens zal er opnieuw een samenwerking gaan plaatsvinden tussen de Gemeente Eemnes en Het Spookbos over de organisatie van de Nacht van de Nacht in oktober 2022. Tijdens dit evenement vragen we de bewoners van de BEL-gemeenten zich bewust te worden van de functie van de duisternis, die steeds meer onder druk staat door de steeds toenemende verlichting. Hierbij ligt de nadruk op de nachtdieren, die hierdoor problemen hebben met hun bioritme.

De basisscholen in Eemnes, Laren en Blaricum geven aan dat er behoefte bestaat aan ondersteuning bij natuur en milieueducatie. Uit reacties op de veldlessen (via een evaluatie formulier) is duidelijk dat de scholen zien dat Het Spookbos het NME-onderwijs een goede impuls geeft, dat de leerlingen enthousiast zijn en in korte tijd erg veel leren tijdens deze lessen in en over de natuur.

Voor het NME-centrum zal in het beleid voor 2022 het accent op de volgende onderdelen liggen:

1. Veldlessen en levend materiaal aanbod basisscholen en andere groepen
2. Duurzaamheid lessen ontwikkelen

Het Spookbos zal ook in 2022 deelnemen aan provinciale en regionale netwerken. Er is contact met Stichting Omgevingseducatie Gooi, Vecht- en Eemstreek, het IVN - consulentenschap Natuur en milieueducatie Noord-Holland, het Consulentenschap Natuur en milieueducatie Utrecht.

Ten slotte zal er aandacht zijn voor nieuws en informatie via de plaatselijke media: de kranten en bladen, de regionale omroep en de homepage op het Internet.

7. Beleid op lange termijn

Het beleid op langere termijn bouwt voort op de basis die gelegd is. Dit betekent dat het contact met de scholen in de regio intensief zal blijven om een verdere structurele inbedding van NME in het onderwijs te realiseren.

Dit alles gericht op de uiteindelijke doelstelling:

Een integrale aanpak van thema's waar Het Spookbos, BEL- gemeenten en andere organisaties in samenwerken.

Met andere woorden: een structurele inbedding van NME niet alleen in het basisonderwijs maar in het gehele maatschappelijk leven in een vooralsnog regionale setting.

8. Exploitatie

Het Spookbos is een onafhankelijke stichting en tracht in haar inkomsten te voorzien door middel van het aanbieden van haar diensten op het gebied van NME, zorg, fondswerving. Indien de mogelijkheid bestaat zal Het Spookbos het aantal uren van de NME- medewerker uitbreiden, zodat de continuïteit van het NME-centrum nog meer gewaarborgd wordt.

9. Jaarverslag

Elk jaar verschijnt het "Jaarverslag" en wordt er verantwoording afgelegd over de activiteiten van Kinderboerderij- en Natuur-en Milieucentrum Het Spookbos, evenals een financiële verantwoording.

Tevens zal worden vermeld in hoeverre de doelstellingen voor dat jaar zijn bereikt.